

Aday Sınıf Öğretmenlerinde Problemlı İnternet Kullanımının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi¹

Yunus ALTUNDAĞ², Sefa BULUT³

Özet

Bu çalışmanın amacı aday sınıf öğretmenlerinin problemlı internet kullanım düzeylerini cinsiyet, sınıf düzeyi, interneti bilinçli ve kontrollü kullanım durumu ve günlük internet kullanım süresi gibi değişkenler açısından incelemektir. Araştırma 2015-2016 akademik yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesinde eğitimlerine devam eden 294 sınıf öğretmenliği öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Katılımcıların 73'ü erkek(%24,8), 221'i ise kızlardan(%75,2) oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak internet bağımlılığı ölçeği (Şahin ve Korkmaz, 2011) ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi SPSS 20.0 paket programı ile yapılmıştır. İstatistiksel yöntem olarak non-parametrik tekniklerden Kruskal Wallis ile Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Ayrıca frekans analizi için betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda aday sınıf öğretmenlerinin tamamı günlük olarak en bir saat internet kullandıkları, günlük internet kullanım süresi daha yüksek olanların düşük olanlardan daha fazla problemlı internet kullanım düzeyine sahip oldukları bulunmuştur. Ayrıca bilgi iletişim araçlarını bilinçli ve kontrollü kullandığını belirtenlerle, bilinçli kullanım konusunda eğitime ihtiyacı olmadığını ifade edenlerin etmeyenlere kıyasla daha düşük problemlı kullanım puanına sahip oldukları bulunmuştur. Ayrıca cinsiyet problemlı internet kullanımında bir farklılığa neden olmazken, sınıf düzeyinde ise sınıf düzeyi daha düşük olanların daha yüksek olanlardan daha fazla problemlı internet kullanım puanına sahip olduğu görülmüştür. Son olarak elde edilen bulgular alan yazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Problemlı İnternet Kullanımı, Aday Sınıf Öğretmeni, Bilinçli İnternet Kullanımı

Abstract

The purpose of this study was to examine elementary school teacher candidates' problematic internet usages in terms of sex, education level, daily time spending, conscious and controlled usage variables. The study was conducted in 2015-2016 academic year at Abant İzzet Baysal University with the 294 elementary school teacher candidates. The participants consisted of 73 male (%24.8) and 221 female (%75.2) students. For instrumentation, Internet Addiction Scale (Şahin and Korkmaz, 2011) and personal information forms were used. The data were analyzed with SPSS 20.0 package program. Kruskal Wallis and Mann Whitney-U, non-parametrical tests were done for data analysis. The results revealed that elementary school candidates are using internet at least one hour daily and as the time of utilization increased, the problematic internet usage also increased. Those who used internet consciously and controlled manner and those reported that they do not need education about internet utilization reported less problematic internet usage than the others. While sex did not contribute any difference for problematic internet usage class did. Lower classes were demonstrated more problematic behavior than those upper classes. Furthermore, the findings of this research was discussed in light of current literature and research.

Key Words: Problematic Internet Usage, Elementary School Teacher Candidates, Consciously İnternet Utilization.

GİRİŞ

Gelişen ve değişen dünya şartları tüm kurumlarda olduğu gibi eğitim kurumlarını da etkilemeye devam etmektedir. Bilgi ve iletişim araçlarındaki hızlı değişim eğitim ve öğretim

¹ Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimi tarafından 2016.02.02.1022 no'lu proje kapsamında desteklenmiştir

² Arş. Gör., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, yunusaltundag14@hotmail.com

³ Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sefabulut@ibu.edu.tr

içerisinde yer alan tüm bireyleri de etkilemektedir. Eğitim ve öğretimin içerisinde öğrenci, öğretmen, idareci ve velilerin dolaylı ya da doğrudan bulunduğu düşünüldüğünde, bu bireylerin de teknolojik değişimlerden etkilenmemesi düşünülemez. Ancak eğitimin merkezindeki birey olan öğrenci üzerinde en çok yönlendirici ve etki edici rolü düşünüldüğünde, öğretmenin etkisi daha çok ön plana çıkabilmektedir. Öğrencilerin okulda günün önemli bir kısmını geçirmeleri, öğretmenleriyle olan etkileşimlerinde etkili olmaktadır. Bilgi ve iletişim araçları günümüzde çok çeşitlilik kazanmasına karşın, bireylerin en sık kullandığı araç internet olmaktadır(Kaya, 2011; Ko, Yen, Yen, Chen ve Chen, 2012). İnternet ilk başlarda askeri amaçlı kullanılmaya başlanmış, zamanla akademik alandaki kullanımı sonrası tüm bireylerin kullandığı önemli bir araç haline gelmiştir. İletişim araçları zamana göre değişim göstermektedir. Bundan 50-60 yıl önce radyo; 30-40 yıl önce önce televizyon temel iletişim aracı olarak kabul ediliyordu. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren internetin bireysel kullanıcılar arasında yayılmasıyla önemli değişiklikler meydana gelmiştir. 2010-2014 yılları arasında ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada da internet kullanım oranları çok hızlı artmıştır. Ülkeler arası farklılık göstermekle birlikte tüm dünyadaki ortalama internet kullanım oranındaki artış %741 olarak rapor edilmiştir(Taş, 2016). Televizyon ve radyo teknolojileriyle karşılaştırıldığında internet, bireyi daha aktif hale getirmektedir. Televizyon karşısında birey pasif ve tek taraflı bir bilgi aktarımı varken; internette kullanıcının daha aktif ve yönlendirici olduğu bir süreç yaşanabilmektedir(Çakır, Horzum ve Ayas, 2013).

Bilgi ve iletişim araçlarının kullanım sıklığı her geçen gün artmaktadır(Johansson ve Götestam, 2004; Taş, 2016). Yeni nesil çocuklar oldukça ileri teknolojiye sahip akıllı telefonlar, tabletler ya da bilgisayarlarla doğup büyümektedir. Bu neslin yetiştirilmesinde görev alan öğretmenlerin de teknolojik araçları kullanımı büyük önem arz etmektedir. Artık yeni neslin öğretmenleri de dijital yerli olarak kabul edilen bireyleri kapsamaktadır(Prensky, 2001; Karabulut, 2015). 1980'li yıllardan sonra dünyaya gelen bireyler için kullanılan bu tanımlamada bilgi ve iletişim araçlarının etkin kullanımı önemli bir yer tutmaktadır. 1980 öncesinde doğanlar için kullanılan dijital göçmenler(Prensky, 2001) internet gibi bilgi ve iletişim araçlarını genelde en asgari düzeyde kullanmaktadırlar. Dijital yerlilerin yoğun bir şekilde internet ve diğer bilgi iletişim araçlarını kullanmalarının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. İnternet teknolojilerine artık cep telefonlarından bile günün her anında ulaşılabilir olması, günlük iş ve işlemlerin çok kısa sürede ve kolayca yapılabilmesi (Yen, Ko, Yen, Chen, ve Chen, 2009), istenilen kişi yada bilgiye çok kısa sürede erişilebilmesi (Ko, Yen, Yen, Chen, ve Chen, 2012) bilgi ve iletişim araçlarının kullanım sıklığını artıran nedenlerden bazılarıdır. Bunun dışında kişinin sosyalleşme ihtiyacını gidermesi(Valkenburg, Peter ve Schouten, 2006), sosyal ağlar aracılığıyla hem iletişim hem de eğlenceli vakit geçirebilmesi(Doğan ve Tosun, 2016) bilgi iletişim araçlarının kullanım sıklığını artıran diğer nedenler olarak kabul edilmektedir.

İnternet gibi bilgi ve iletişim araçlarının başta ergenler olmak üzere bireyler üzerinde sosyalleşme(Valkenburg, Peter ve Schouten, 2006), ve bilgi sahibi olma gibi bir takım pozitif kazanımları bulunmaktadır. Ancak bilinçsiz ve kontrolsüz kullanımı kişinin gündelik hayatını olumsuz etkileyecek düzeyde problematik bir hal alabilmektedir(Caplan, 2005; Davis, 2001). İnternetin bilinçsiz ve kontrolsüz kullanımını tanımlamak için fikir birliğine varılabılmış bir tanımlamaya ve açıklamaya henüz ulaşamamıştır. Bu nedenlerinden birisi bu kavramsal alanın henüz yeni olması olabilir. Bunun dışında yaygın olarak kullanılan tanı kriterleri kitabı DSM-5'te de internetin problemli kullanımına ilişkin bir bölüm bulunmamaktadır. Dolayısıyla henüz tanısal bir mutabakat olmaması kavramın farklı bir şekilde isimlendirilip tanımlanmasına neden olmaktadır(Kuss ve Lopez-Fernandez, 2016). İlk dönem çalışmalarda internet bağımlılığı(Chou ve Hsiao, 1997; Young, 1999) kavramı kullanılırken, bazı uzmanlar çalışmalarında bu kavrama mesafeli yaklaşmışlar ve problemli internet kullanımı kavramını tercih etmişlerdir(Caplan, 2002; Li, Newman, Li ve Zhang, 2016; Shapira vd., 2003; Tokunaga ve Rains, 2016). Bu çalışmada da problemli internet kullanımı kavramı tercih edilmiştir.

Problemlerli internet kullanımı kavramı, bireyin internet kullanımından dolayı günlük yaşamındaki iş, okul ya da aile boyutlarındaki ciddi bozulmalarla kendini gösteren, sürekli olarak internet kullanımını kontrol etmede güçlük yaşanan, takıntılı internet kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Kim ve Davis, 2009). Bu açıdan bakıldığında, problemlerli internet kullanımı mesleki, akademik, sosyal ve finansal boyutları olan bir sorun alanı olarak karşımıza çıkmaktadır (Ceyhan, 2010).

Günümüz dünyasının önemli bir aracı olan internet nasıl oluyor da problemlerli bir kullanım haline gelebiliyor. Bu soruya cevap bulmak için araştırmacılar çok sayıda çalışma yapmışlar ve yapmaya da devam etmektedirler. Ancak çalışmalar ortaya koymaktadır ki problemlerli internet kullanımı bireyler için birçok sorun ve risk faktörünü beraberinde getirmektedir. İtalyan bir örnekleme yapılan çalışmada aleksitimi, dissosiyatif yaşantıların varlığı, dürtü kontrol problemi ve benlik saygısında düşüklük gibi değişkenlerin problemlerli internet kullanımında risk faktörü oluşturduğu bulunmuştur (De Barardis vd., 2009). Bunun dışında problemlerli internet kullanıcılarında yaklaşık dört kat daha fazla psikiyatrik rahatsızlıklar, aile fonksiyonlarında bozukluklar (Tsitsika vd., 2011), utangaçlık ve sosyal ağların kullanımı (Doğan ve Kaya, 2016) ile depresyon, kaygı ve stresle ilişkili olduğu (Akın ve İskender, 2011) rapor edilmiştir. Ayrıca problemlerli internet kullanımının sosyal kaygı (Zorbaz, 2013) ve düşük akademik başarı (Tsitsika vd., 2011) ile de ilişkili olduğu belirtilmektedir. İnternet ve diğer bilgi iletişim araçlarının kullanım yaşının oldukça küçük yaşlara kadar düştüğü günümüzde gelecek nesillerin sınıf öğretmenlerinin problemlerli internet kullanımına ilişkin durumlarını tespit etmek oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Sınıf öğretmeni adaylarının problemlerli internet kullanım düzeyleri ile ilgili literatürde yapılmış bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bundan dolayı bu çalışmada, problemlerli internet kullanımında bilinçli ve kontrollü kullanımın, bilinçli ve kontrollü kullanım konusunda eğitim alıp almama durumunun, cinsiyet ve sınıf düzeyinin bir farklılaşmaya neden olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca çalışmada kullanılan ölçme aracının orijinal ismi İnternet Bağımlılığı ölçeği olup, sonuçlara ilişkin tablolarda orijinal ismi korunarak internet bağımlılığı olarak kullanılmıştır. Ancak bu çalışmada İnternet Bağımlılığı kavramı yerine Problemlerli İnternet Kullanımı kavramı tercih edilmiştir.

YÖNTEM

Çalışmanın verileri 2015-2016 Akademik yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programına devam eden 294 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Sınıf öğretmenliği bölümünde eğitime devam eden 380 öğrencinin tamamına ulaşılmaya çalışılmış ancak 320 öğrenciden veri toplanmıştır. 26 veri setinin uygun olmaması nedeniyle analiz dışında tutulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, bilgi iletişim araçları kullanım alışkanlıkları gibi değişkenleri tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Form içerisinde sınıf düzeyi, bilgi ve iletişim araçlarının bilinçli kullanımına ilişkin daha önce bir eğitim alıp almadığı ve bu konuda eğitime ihtiyaç duyup duymama durumunun sorulduğu ifadeler yer almaktadır.

İnternet Bağımlılığı Ölçeği: Ölçeğin orijinal formu Mısır ve Amerika (Hahn ve Jerusalem, 2001) örnekleminde geliştirilmiş olup ülkemiz kültürüne Şahin ve Korkmaz (2011) tarafından uyarlanmıştır. 19 maddeden oluşan ölçeğin kontrol kaybı, daha fazla online olma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk olarak isimlendirilmiş üç boyutu bulunmaktadır. Yapı geçerliği için yapılan açımlayıcı faktör analizinde toplam varyansın %68' nin açıklandığı ve faktör yük değerlerinin .64 ile .84 arasında değiştiği bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde uyum indekslerinin χ^2 (d=149, N=468)= 580,17, p<.01, RMSEA= 0.079, S-RMR= 0.045, GFI= 0.90

AGFI= 0.85, CFI= 0.97, NNFI= 0.96, IFI= 0.95 olarak bulunmuştur. Cronbach alfa güvenilirlik katsayısının ölçeğin tamamı için .86, alt boyutlar içinse .89, .90 ve .93 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indekslerinin χ^2 (sd=148, N=294)= 421,96, p<.00, RMSEA= 0.079, RMR= 0.068, GFI= 0.88 AGFI= 0.84, CFI= 0.96, NNFI= 0.95, IFI= 0.96 olduğu bulunmuştur. Cronbach alfa iç tutarlık katsayılarına bakıldığında ise ölçeğin tamamı için .88, alt boyutlar içinse .85, .87 ve .83 olarak bulunmuştur. Ölçek beşli likert olarak hazırlanmış olup ölçekten alınan puanlar 19 ile 95 arasında değişmektedir. Alınan yüksek puanlar daha fazla problemlerle internet kullanımının göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Çalışma Grubu

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf dağılımını incelemek için temel betimsel istatistiklere başvurulmuştur. Sonuçlara ilişkin bilgilere Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Cinsiyet ve Sınıf Düzeyi Dağılımları

	Frekans	%		Frekans	%
1.sınıf	83	28,2	Erkek	73	24,8
2.sınıf	71	24,1	Kadın	221	75,2
3.sınıf	78	26,5	Toplam	294	100,0
4.sınıf	62	21,1			
Toplam	294	100,0			

Tablo 1. incelendiğinde sınıf düzeylerinin genel olarak birbirine yakın bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Ancak cinsiyet açısından kadın katılımcıların erkek katılımcılardan 3 kat daha fazla oranda örnekleme yer aldığı görülmektedir. Bu durum çalışmanın yapıldığı üniversitede sınıf öğretmenliği programına devam eden öğrencilerin tamamındaki kız-erkek oranına paralellik göstermektedir. Bu bölümde yoğun olarak kız öğrenciler eğitim almaktadır.

Katılımcıların bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli ve kontrollü kullanımlarına ilişkin görüşlerini almak amacıyla iki soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan birincisi "Bilinçli Kullanımla İlgili Eğitime İhtiyacınız Olduğunu Düşünüyor musunuz?"; ikincisi ise "İnternet Teknolojilerini Kontrollü ve Bilinçli Kullandığınızı Düşünüyor musunuz?" olmuştur. Sonuçlara ilişkin betimsel veriler Tablo 2. 'de özetlenmiştir.

Tablo 2. Bilgi İletişim Araçlarının Bilinçli Kullanımına İlişkin Betimsel Sonuçlar

Bilinçli Kullanımla İlgili Eğitime İhtiyacınız Olduğunu Düşünüyor musunuz?		İnternet Teknolojilerini Kontrollü ve Bilinçli Kullandığınızı Düşünüyor musunuz?			
Frekans	%	Frekans	%		
Evet	106	36,1	Evet	232	78,9
Hayır	188	63,9	Hayır	62	21,1
Toplam	294	100,0	Toplam	294	100,0

Tablo 2. incelendiğinde bilinçli kullanıma ilişkin eğitim ihtiyacının %36 düzeyinde olduğu görülmektedir. Bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli ve kontrollü kullanmadığını ifade eden katılımcıların oranı ise %21 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Katılımcı öğrencilerin interneti kullanım sürelerine ilişkin sonuçlar Tablo 3. de özetlenmiştir. Verilerin toplanması aşamasında "hiç kullanmıyorum" adlı bir kategori de bulunmaktaydı. Ancak bu seçeneği işaretleyen katılımcı olmamıştır. Bu sonuçlar katılımcıların tamamının interneti günlük olarak kullandığını göstermektedir. Yaklaşık % 78 oranında katılımcının günlük 1-5 arasında internet kullanım oranına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3. Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine İlişkin Betimsel Sonuçlar

Süre	Frekans	%
0-1 saat	28	9,5
1-3 saat	124	42,2
3-5 saat	106	36,1
5 saatten fazla	36	12,2
Toplam	294	100,0

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde temel betimsel istatistiklerle Non-parametrik tekniklerden Kruskal Wallis ve Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Normallik analizi için yapılan Kolmogrov-Smirnov testinde, verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle Non-parametrik tekniklere başvurulmuştur ($p < 0.05$). Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmada yer alan cinsiyet, sınıf düzeyi, günlük internet kullanım süresi, bilinçli ve kontrollü teknoloji kullanıp kullanılmaması ve bilinçli kullanıma ilişkin herhangi bir eğitim alınıp alınmama gibi değişkenler ele alınmıştır. Bu değişkenlerin problemlili internet kullanımı açısından herhangi bir farklılığa neden olup olmadığı incelenmiştir. Sırasıyla bulgular aşağıda açıklanmıştır.

Günlük internet kullanım sürelerine göre problemlili internet kullanım düzeyinde bir farklılığın olup olmadığını test etmek amacıyla Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin sonuçlar Tablo 4. 'da özetlenmiştir. Sonuçlara bakıldığında günlük kullanım süresine göre problemlili internet kullanımında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre günlük kullanım süresi daha uzun olanların problemlili internet kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla uzun süre internet kullanmanın problemlili internet kullanımı açısından risk taşıdığı söylenebilir.

Tablo 4. Problemlili İnternet Kullanımının Günlük İnternet Kullanım Süresine Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu

Günlük Süre	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark	
Kontrol kaybı alt boyutu	0-1 saat(1)	28	90,50	3	36,953	,000	1-2,1-3,1-4,2-3,2-4,3-4
	1-3 saat(2)	124	130,62				
	3-5 saat(3)	106	163,26				
	5 saatten fazla(4)	36	203,56				
Daha fazla online kalma isteği alt boyutu	0-1 saat	28	96,07	3	33,531	,000	1-2,1-3,1-4,2-3,2-4,3-4
	1-3 saat	124	131,99				
	3-5 saat	106	159,52				
	5 saatten fazla	36	205,53				
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu	0-1 saat	28	112,93	3	8,835	,032	1-3,1-4
	1-3 saat	124	142,79				
	3-5 saat	106	153,66				
	5 saatten fazla	36	172,49				
İnternet bağımlılığı toplam	0-1 saat	28	85,88	3	40,159	,000	1-2,1-3,1-4,2-3,2-4,3-4
	1-3 saat	124	131,28				
	3-5 saat	106	162,59				
	5 saatten fazla	36	206,86				

$p < .05$

Problemlili internet kullanımında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını test etmek amacıyla Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin sonuçlar Tablo 5. 'de özetlenmiştir. Tablo 5. İncelendiğinde, cinsiyet açısından katılımcıların problemlili internet kullanımına ilişkin toplam puanlarında ve alt boyut puanlarında anlamlı

bir fark bulunmamıştır ($U=7398,00$, $p>.05$). Diğer bir ifadeyle problemlerli internet kullanımında kadın ya da erkek olmak bir farklılığa neden olmamaktadır.

Tablo 5. Cinsiyet Değişkenine Göre İnternet Bağımlılığı ve Alt Boyutlarına İlişkin U-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol kaybı alt boyutu	Erkek	72	136,76	9847,00	7219,000	,237
	Kadın	221	150,33	33224,00		
Daha fazla online kalma isteği alt boyutu	Erkek	72	132,12	9512,50	6884,500	,085
	Kadın	221	151,85	33558,50		
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu	Erkek	72	152,96	11013,00	7527,000	,488
	Kadın	221	145,06	32058,00		
İnternet bağımlılığı toplam	Erkek	72	139,25	10026,00	7398,000	,371
	Kadın	221	149,52	33045,00		

Bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli ve kontrollü bir şekilde kullanım durumu ile bilinçli ve kontrollü kullanım konusunda eğitime ihtiyaç duyma durumuna göre gruplar arasında bir farklılığın olup olmadığını test etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin sonuçlar Tablo 6. 'da özetlenmiştir. Bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli kullanıma ilişkin yapılan analizlerde, bilinçli ve kontrollü kullandığını belirten katılımcıların kontrollü kullanmadığını belirten katılımcılara kıyasla daha düşük problemlerli internet kullanımı puanlarına sahip oldukları bulunmuştur. ($U=5126,00$, $p<.05$). Sadece, sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda fark olmasına karşın bu fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır ($U=6180,00$, $p>.05$). Bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli kullanım konusunda eğitime ihtiyaç duyup duymadıklarına ilişkin verilen cevaplar incelendiğinde gruplar arasında problemlerli internet kullanımı ve alt boyutlar açısından anlamlı bir fark bulunmuştur ($U=7677,00$, $p<.05$). Elde edilen sonuca göre eğitime ihtiyacı olduğunu belirtenlerin eğitime ihtiyacı olmadığını ifade edenlere kıyasla daha fazla problemlerli internet kullanım düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 6. Bilgi-İletişim Araçlarının Bilinçli ve Kontrollü Kullanımı ile Eğitim İhtiyacına İlişkin U-Testi Sonuçları

Bilgi ve iletişim araçlarını bilinçli kullanıyor musunuz?		N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol kaybı alt boyutu	Evet	232	138,02	32020,00	4992,000	,000
	Hayır	62	182,98	11345,00		
Daha fazla online kalma isteği alt boyutu	Evet	232	140,02	32483,50	5455,500	,003
	Hayır	62	175,51	10881,50		
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu	Evet	232	143,14	33208,00	6180,000	,086
	Hayır	62	163,82	10157,00		
İnternet bağımlılığı toplam	Evet	232	138,59	32154,00	5126,000	,001
	Hayır	62	180,82	11211,00		
Bilinçli kullanım konusunda eğitime ihtiyacınız var mı?		N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol kaybı alt boyutu	Evet	106	166,67	17667,00	7932,000	,004
	Hayır	188	136,69	25698,00		
Daha fazla online kalma isteği alt boyutu	Evet	106	161,89	17160,50	8438,500	,029
	Hayır	188	139,39	26204,50		
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu	Evet	106	166,46	17645,00	7954,000	,004
	Hayır	188	136,81	25720,00		
İnternet bağımlılığı toplam	Evet	106	169,08	17922,00	7677,000	,001
	Hayır	188	135,34	25443,00		

Katılımcıların sınıf seviyelerine göre problemlerli internet kullanım düzeylerinde bir farklılaşmanın olup olmadığını test etmek için Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar Tablo 7.'de özetlenmiştir. Çalışmaya katılan aday sınıf öğretmenlerinin problemlerli internet kullanım puanlarının sınıf seviyesine göre farklılaştığı bulunmuştur. Bu farklılığın problemlerli internet kullanımı toplam puanında χ^2 ($sd=3$,

n=293)=17,537, $p<.01$, kontrol kaybı χ^2 (sd=3, n=293) = 53,334, $p<.01$, daha fazla online kalma χ^2 (sd=3, n=293) = 61,529, $p<.01$ ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk χ^2 (sd=3, n=293) = 14,515, $p<.01$ alt boyutlarının tamamında olduğu görülmektedir. Bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan ikili Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre problemlili internet kullanım puanlarının son sınıflar lehine olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle son sınıftaki katılımcıların diğer alt sınıftaki katılımcılardan anlamlı düzeyde daha az problemlili internet kullanım düzeyine sahiptirler. Diğer alt gruplar arasında ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak daha fazla online kalma alt boyutunda üçüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sınıf öğrencilerinden anlamlı bir şekilde daha düşük puana sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 7. Problemlili İnternet Kullanımının Sınıf Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu

Sınıf	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark	
Kontrol kaybı alt boyutu	1.sınıf(1)	83	167,12	3	53,334	,000	1 - 4, 2 - 4, 3 - 4
	2.sınıf(2)	71	166,22				
	3.sınıf(3)	78	163,04				
	4.sınıf(4)	61	76,75				
Daha fazla online kalma isteği alt boyutu	1.sınıf(1)	83	171,17	3	61,529	,000	1 - 4, 2 - 3, 2 - 4,3- 4
	2.sınıf(2)	71	179,91				
	3.sınıf(3)	78	147,33				
	4.sınıf(4)	61	75,39				
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu	1.sınıf(1)	83	135,51	3	14,515	,002	1 - 4, 2 - 4, 3 - 4
	2.sınıf(2)	71	141,04				
	3.sınıf(3)	78	136,33				
	4.sınıf(4)	61	183,20				
İnternet bağımlılığı toplam	1.sınıf(1)	83	160,39	3	17,537	,001	1 - 4, 2 - 4, 3 - 4
	2.sınıf(2)	71	162,56				
	3.sınıf(3)	78	149,18				
	4.sınıf(4)	61	107,89				

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu çalışmanın temel amacı aday sınıf öğretmenlerinin problemlili internet kullanım düzeyleri üzerinde cinsiyet, sınıf düzeyi, günlük internet kullanım süresi, bilinçli bir kullanıcı olup olmama ile bilinçli kullanım konusunda eğitim alıp almama gibi değişkenlerin bir farklılığa neden olup olmadığının incelenmesidir. Bu amaçla yapılan betimsel analizlerde aday sınıf öğretmenlerinin %21.1'i interneti bilinçsiz ve kontrolsüz bir şekilde kullandığını ifade ederken, %36.1'i ise bilgi ve iletişim araçlarının bilinçli ve kontrollü kullanımı konusunda eğitime ihtiyaçları olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar, aday sınıf öğretmenlerinin azımsanmayacak bir kısmının bilgi ve iletişim araçlarını bilinçsiz bir şekilde kullandıklarını ve ortalama her üç öğretmen adayından birisinin bilinçli ve kontrollü kullanım konusunda eğitime ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bilinçli ve kontrollü kullandığını ifade edenlerle etmeyenler arasında problemlili internet kullanımı açısından bilinçli kullananlar lehine bir fark bulunmuştur. Yani bilinçli ve kontrollü kullandığını ifade edenler daha düşük problemlili internet kullanım puanına sahiptir. Benzer şekilde bilinçli ve kontrollü kullanım konusunda eğitime ihtiyacı olmadığını belirtenlerin eğitime ihtiyacı olduğunu ifade edenlerden problemlili internet kullanım puanlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde aday sınıf öğretmenlerin bilinçli kullanım konusunda eğitim almamış olmaları ile eğitime ihtiyaç duyuyor olmaları problemlili internet kullanımı açısından risk taşımaktadır. Alan yazın incelendiğinde, elde edilen bu verilerin aynısı ya da benzerine ilişkin bir çalışmaya rastlanamamıştır. Dolayısıyla elde edilen sonuçlar diğer çalışmalarla karşılaştırılamamıştır. Ancak yapılan bir çalışmada internet kullanım oranlarının %100'e yaklaştığı, ve internet kullanan çocukların yaklaşık yarısının sanal alemdeki aktivitelerinin

denetlenmediği ve bu grubun potansiyel problemleri internet kullanıcıları oldukları ifade edilmiştir (Kuss, Rooji, Shorter, Griffiths ve Mheen, 2013). Dolayısıyla bilinçli ve kontrollü kullanıcılar yetiştirmenin ilk adımı olarak ilkökul ve buradaki sınıf öğretmenleri önemli yer tutabilir.

Çalışmada incelenen bir diğer değişken günlük internet kullanım süresidir. Betimsel sonuçlara bakıldığında, katılımcıların yaklaşık yarısı günlük üç saatten daha fazla internet kullanmaktadır. Katılımcılar arasında günlük olarak internet kullanmadığını belirten katılımcı bulunmamaktadır. Yaklaşık %12 oranındaki aday öğretmenler günlük olarak 5 saatten daha fazla süreyle internet kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara bakıldığında internetin aday sınıf öğretmenleri üzerinde önemli bir yeri olduğu anlaşılmaktadır. İnterneti kullanmadıkları günün olmaması, ortalama kullanım sürelerinin yüksek oluşu katılımcıların günlük rutinleri arasında internetin önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Bunun yanında günlük kullanım süresinin problemleri internet kullanım puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Analiz sonuçlarına bakıldığında internet kullanım süresi arttıkça problemleri internet kullanım puanları da yükselmektedir. Burada elde edilen sonuçlara benzer çalışmalar bulunmaktadır. Kaya (2011) öğretmen adayları üzerinde yaptığı bir çalışmada internet kullanım süresi arttıkça problemleri internet kullanımının yükseldiğini bulmuştur. Öğretmen adayları üzerinde yapılan bir diğer çalışmada da günlük kullanım süresi arttıkça problemleri internet kullanım düzeyinin yükseldiği bulunmuştur (Sırakaya ve Seferoğlu, 2013). Problemleri internet kullanım düzeyinde günlük kullanım süresi önemli bir değişken olmakla birlikte tek kriter değildir (Bayraktutan, 2005). İnternetin günlük hayatımızın bir parçası olmasıyla birlikte bilgi edinme, alışveriş, eğitim ya da bankacılık işlemleri gibi birçok işlemler internet aracılığıyla yapılabilmektedir. Dolayısıyla problemleri internet kullanıcıları daha çok oyun, sosyal ağlar, pornografik sayfalar ya da sohbet odalarında zaman geçirmektedirler (Kuss ve Lopez-Fernandez, 2016; Tekdal, 2005). Öğretmen adaylarının da gerek mesleki gerekse kişisel gelişimleri için internetin bilgi kaynağından yararlanması gerekmektedir. Ancak internet başında geçirilen bu sürenin uzun oluşu problemleri kullanım açısından risk taşımaktadır.

Çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu da sınıf düzeyinin problemleri internet kullanımında bir farklılığa neden olmasıdır. Üniversite son sınıfta okuyan öğrencilerin alt sınıftaki öğrencilerden problemleri internet kullanımında anlamlı bir şekilde daha düşük oldukları bulunmuştur. Genel olarak bakıldığında sınıf düzeyi yükseldikçe problemleri internet kullanım düzeyi azalmaktadır. Bu sonucun elde edilmesinde ülkemizin özel durumu etkili olmuş olabilir. Eğitim Fakültelerinden mezun olan birçok öğretmenlik branşı gibi sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarını da zorlu bir sınav beklemektedir. Öğretmenliğe atanmak için oldukça yüksek bir puan almak zorunda oldukları bu Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) oldukça ciddi bir hazırlık gerektirmektedir. Dolayısıyla üniversite eğitiminin son yıllarına doğru ciddi bir hazırlık sürecine giren aday sınıf öğretmenleri günlük birçok sosyal aktivitesine askıya aldığı gibi internet kullanım süresini de sınırlandırmak durumunda kalmaktadırlar. Bu nedenle üst sınıflara doğru problemleri internet kullanım düzeyinin düşmüş olabilir.

Araştırmada son olarak elde edilen bulgu, cinsiyetin problemleri internet kullanımında herhangi bir farklılaşmaya neden olmadığıdır. Problemleri internet kullanımındaki cinsiyet değişkeni birçok farklı çalışmada incelenmiştir. Ancak elde edilen çalışmalar birbirinden farklılık göstermektedir. Kimi çalışmalar kızların erkeklerden daha fazla problemleri internet kullanım düzeyine sahip olduğunu belirtirken (Kim vd., 2006; Leung, 2004); kimileri de erkeklerin daha yüksek puana sahip olduğunu göstermektedir (Adiele ve Olatokun, 2014; Canan, Ataoglu, Nichols, Yildirim ve Öztürk, 2010; Johansson ve Götestam, 2004; Niemi, Griffiths, ve Banyard, 2005). Diğer bir grup çalışma da bizim elde ettiğimiz sonuçlara benzer şekilde kızlarla erkekler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını rapor etmektedir (Wang vd., 2011; Whang, Lee ve Chang, 2003). Ancak literatürde genel olarak erkeklerin kızlardan

daha fazla problemleri internet kullanıma sahip olduğu gör÷lmektedir (Bozkurt, Şahin ve Zoroğlu, 2016). Özellikle cinsiyet açısından bir farklılığın olmadığı çalışmalarda, başta internet olmak üzere diğer bilgi ve iletişim araçlarına ulaşım konusunda kızlarla erkekler arasında bir farklılığın kalmamasından kaynaklanabilir. Artık kızlar da erkekler kadar rahat bir şekilde bu araçlara ulaşabilmektedirler.

Elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde gelecek neslin inşasında önemli görevler üstlenecek sınıf öğretmeni adaylarının bilinçli ve kontrollü teknoloji kullanıcısı olması önem arz etmektedir. Bu amaçla gerek üniversite eğitimi süresinde gerekse çalışma hayatında hizmetiçi eğitimlerle bu konuda gerekli destek verilmelidir. Özellikle günlük kullanım süresini kontrol edici tekniklerin öğretilmesi problemleri kullanım riskini azaltacaktır (Caplan, 2005; Sırakaya ve Seferoğlu, 2013). Ancak yapılan bir çalışmada, teknoloji okur-yazarlığı ile problemleri internet kullanımı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur (Leung ve Lee, 2012). Dolayısıyla bilgi teknolojileri hakkında bilgi sahibi olmak bazı durumlarda risk faktörü olabilmektedir. Burada öğretmenlerin ve ebeveynlerin teknoloji kullanımı konusunda model olmaları önem arz etmektedir. Ayrıca ebeveynlerinde teknoloji okur-yazarlığı konusunda bilgili ve bilinçli olması gerekmektedir. Özellikle çocukların sanal alemdeki etkinliklerin denetimi ve kontrolü için gerekli bir unsurdur.

KAYNAKÇA

- Adiele, I., ve Olatokun, W. (2014). Prevalence and determinants of Internet addiction among adolescents. *Computers in Human Behavior*, 31, 100-110.
- Akin, A., ve Iskender, M. (2011). Internet addiction and depression, anxiety and stress. *International online journal of educational sciences*, 3(1), 138-148.
- Bayraktutan, F. (2005). *Aile İçi İlişkiler Açısından İnternet Kullanımı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bozkurt, H., Şahin, S., ve Zoroğlu, S. (2016). İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme. *Journal Of Contemporary Medicine*, 6(2), 1-13.
- Canan, F., Ataoglu, A., Nichols, L. A., Yildirim, T., ve Ozturk, O. (2010). Evaluation of psychometric properties of the internet addiction scale in a sample of Turkish high school students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(3), 317-320.
- Caplan, S. E. (2005). A social skill account of problematic Internet use. *Journal of communication*, 55(4), 721-736.
- Ceyhan, E. (2010). Problemlı internet kullanım düzeyi üzerinde kimlik statüsünün, internet kullanım amacının ve cinsiyetin yordayıcılığı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1323-1355.
- Chou, C., ve Hsiao, M. C. (2000). Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: the Taiwan college students' case. *Computers & Education*, 35(1), 65-80.
- Çakır, Ö., Horzum, M. B., ve Ayas, T. (2013). İnternet bağımlılığının tanımı ve tarihçesi. M. Kalkan ve C. Kaygusuz(Ed.), *İnternet Bağımlılığı: Sorunlar ve Çözümler*(ss.1-16). Ankara: Anı yayıncılık.
- Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in human behavior*, 17(2), 187-195.
- De Berardis, D., D'Albenzio, A., Gambi, F., Sepede, G., Valchera, A., Conti, C. M., ... ve Serroni, N. (2009). Alexithymia and its relationships with dissociative experiences and Internet addiction in a nonclinical sample. *CyberPsychology & Behavior*, 12(1), 67-69.
- Doğan, U., ve Kaya, S. (2016). Mediation effects of internet addiction on shame and social networking. *Universal Journal of Educational Research*, 4(5), 1037-1042.
- Doğan, U., ve Tosun, N. İ. (2016). Lise öğrencilerinde problemlı akıllı telefon kullanımının sosyal kaygı ve sosyal ağların kullanımına aracılık etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 99-128.
- Hahn, A., ve Jerusalem, M. (2001). Internetsucht – Reliabilität und Validität in der Online-Forschung. In *Online-Marktforschung* (pp. 213-233). Gabler Verlag.
- Johansson, A., ve Götestam, K. G. (2004). Internet addiction: characteristics of a questionnaire and prevalence in Norwegian youth (12–18 years). *Scandinavian journal of psychology*, 45(3), 223-229.
- Karabulut, B. (2015). Bilgi toplumu çağında dijital yerliler, göçmenler ve melezler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 11-23
- Kaya, A. (2011). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Durumları Ve İnternet Bağımlılığı Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü
- Kim, H. K., ve Davis, K. E. (2009). Toward a comprehensive theory of problematic Internet use: Evaluating the role of self-esteem, anxiety, flow, and the self-rated importance of Internet activities. *Computers in Human Behavior*, 25(2), 490-500.
- Kim, K., Ryu, E., Chon, M. Y., Yeun, E. J., Choi, S. Y., Seo, J. S., ve Nam, B. W. (2006). Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey. *International journal of nursing studies*, 43(2), 185 -192.

- Ko, C. H., Yen, J. Y., Yen, C. F., Chen, C. S., ve Chen, C. C. (2012). The association between Internet addiction and psychiatric disorder: a review of the literature. *European Psychiatry*, 27(1), 1-8.
- Kuss, D. J., Van Rooij, A. J., Shorter, G. W., Griffiths, M. D., & van de Mheen, D. (2013). Internet addiction in adolescents: Prevalence and risk factors. *Computers in Human Behavior*, 29(5), 1987-1996.
- Kuss, D. J., ve Lopez-Fernandez, O. (2016). Internet addiction and problematic Internet use: A systematic review of clinical research. *World Journal of Psychiatry*, 6(1), 143-176.
- Leung, L. (2004). Net-generation attributes and seductive properties of the internet as predictors of online activities and internet addiction. *CyberPsychology & Behavior*, 7(3), 333-348.
- Leung, L., ve Lee, P. S. (2012). The influences of information literacy, internet addiction and parenting styles on internet risks. *New Media & Society*, 14(1), 117-136.
- Li, X., Newman, J., Li, D., ve Zhang, H. (2016). Temperament and adolescent problematic Internet use: The mediating role of deviant peer affiliation. *Computers in Human Behavior*, 60, 342-350.
- Niemz, K., Griffiths, M., ve Banyard, P. (2005). Prevalence of pathological Internet use among university students and correlations with self-esteem, the General Health Questionnaire (GHQ), and disinhibition. *CyberPsychology & Behavior*, 8(6), 562-570.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*, 9(5), 1-6.
- Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T. D., Szabo, S. T., Lazoritz, M., Gold, M. S., ve Stein, D. J. (2003). Problematic internet use: proposed classification and diagnostic criteria. *Depression and anxiety*, 17(4), 207-216.
- Sırakaya, M., ve Sseferoğlu, S. S. (2013). Öğretmen adaylarının problemlili internet kullanımlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 356-368
- Şahin, C., ve Korkmaz, Ö. (2011). İnternet bağımlılığı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 101-115.
- Taş, İ. (2016). İnternet bağımlılığı. T. Ayas ve M.B. Horzum(Ed.), *Teknolojinin Olumsuz Etkileri* (ss.11-82). Ankara: Vize yayıncılık.
- Tekdal, A. (2005). *Çukurova Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ndeki İnternet Laboratuvarlarını Kullanan Öğrencilerin Profili ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tokunaga, R. S., ve Rains, S. A. (2016). A Review and Meta-Analysis Examining Conceptual and Operational Definitions of Problematic Internet Use. *Human Communication Research*.
- Tsitsika, A., Critselis, E., Louizou, A., Janikian, M., Freskou, A., Marangou, E., ... ve Kafetzis, D. A. (2011). Determinants of Internet addiction among adolescents: a case-control study. *The Scientific World Journal*, 11, 866-874.
- Valkenburg, P. M., Peter, J., ve Schouten, A. P. (2006). Friend networking sites and their relationship to adolescents' well-being and social self-esteem. *CyberPsychology & Behavior*, 9(5), 584-590.
- Wang, H., Zhou, X., Lu, C., Wu, J., Deng, X., ve Hong, L. (2011). Problematic internet use in high school students in Guangdong province, China. *PloS one*, 6(5), e19660.
- Whang, L. S. M., Lee, S., ve Chang, G. (2003). Internet over-users' psychological profiles: a behavior sampling analysis on internet addiction. *CyberPsychology & Behavior*, 6(2), 143-150.
- Yen, J. Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Chen, C. S., ve Chen, C. C. (2009). The association between harmful alcohol use and Internet addiction among college students: comparison of personality. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 63(2), 218-224.

- Young, K. S. (1999). Internet addiction: symptoms, evaluation and treatment. *Innovations in clinical practice: A source book*, 17, 19-31.
- Zorbaz, O. (2013). *Lise Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımının Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Investigation of Elementary School Teacher Candidates' Problematic Internet Usage In Terms of Some Variables

Yumus ALTUNDAĞ, Sefa BULUT

Summary

INTRODUCTION

In recent years, while internet utilization increased drastically, it has also brought many risks. One of the fundamental problem is problematic internet usage behavior. Problematic internet utilization is described as, because of usage of internet, individuals develop problems in work, school or some dysfunctional behaviors in family life, has difficulty in controlling their internet utilization and obsessive usage of internet (Kim and Davis, 2009). When it was seen from this perspective, problematic internet usage cause problems in academic, social and financial dimensions of individual life (Ceyhan, 2010). Because the age of utilization of computers and communication devices are decreasing, it is important to know the elementary school teacher candidates position about this matter. There is no research found about elementary school teachers' problematic internet usages. Therefore, this research aimed at identifying the contribution of education about conscious and controlled internet usage, sex, educational level and daily consumption to the conscious internet utilization.

METHODS

The study was conducted in the academic year of 2015-2016, in Abant İzzet Baysal University. The participants were 294 students enrolled in elementary school teacher program. Internet addiction scale (Şahin and Korkmaz, 2011) and demographic information form are used. Internet addiction scale composed of 19 items and 3 dimensions those are; "losing control", "desire to stay more online" and "problems in social relationships". Statistical analysis were done with SPSS 20.0 package program. Kruskal Wallis and Mann Whitney-U non-parametric tests and frequency analysis are done for data analysis.

FINDINGS

The results show that sex did not cause any difference in problematic internet usage. As far educational level, upper class students demonstrated less problematic internet usage, which was statistically significant. Students who use internet longer daily had higher problematic internet usage than the less users. Students who reported controlled and conscious usage demonstrated less problematic internet utilization than those not reported being controlled and conscious users. For those who identified themselves in need of education about internet usage, has demonstrated more problematic internet usage behavior than who identified themselves no need for education.

DISCUSSIONS AND SUGGESTIONS

There were no difference in problematic internet usage between male and female students, this is may be both male and female students has equal opportunity to reach the internet. Nowadays, male and female students are able to reach phone and internet equally.

While some literature reports more problematic internet usage for male students, and other female students. Similar to this research, in some other previous research reported no significant gender differences. For those who spend longer hours in internet manifested more problematic behavior than those used less internet. This proves that, spending more time on internet somehow cause more problematic behaviors. As the education level increased, the problematic internet utilization decreased. This may be due to the fact that senior students were studying for Public Personnel Selection Exam (PPSE). The PPSE is very strict and requires serious preparation when senior students are preparing this exam; they had to reduce their daily internet consumption. The results reveals that some of the elementary school teacher candidates do not use information and communication devices in an appropriate manner. Furthermore, a significant portion of teacher candidates (%36) reported that they need education about usage of communication and information tools in conscious and controlled manner which will function as a protective factor.

Further research may focus on other variables when investigating elementary school teachers' internet usage habits and trends. Besides that, especially young generations born in digital age and the teachers involve in their education should be educated about internet utilization on. Educational programs and seminars gears toward conscious and controlled utilization of internet are imperative for being healthy and functional users.